

A Győri Ítéltábla a Dr. Benn András Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** a Dr. Ocsenás Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen személyiségi jogsértés megállapítása és kártérítés iránt indított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2017. május 9.napján kelt 27.P.20.907/2016/16. szám alatti ítélete ellen a felperes által 17. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 19.050,- (Tizenkilencezer-ötven) Ft másodfokú perköltséget, viselje továbbá a fellebbezéssel felmerült költségeit.

A le nem rótt fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

2015. június 1. napján a megrendelő alperes és a vállalkozó felperes között vállalkozási szerződés jött létre irodaépület ebédlője festési munkái elvégzésére 2015. június 8-i munkakezdéssel és 2015. június 20-i teljesítési határidővel. A felperes teljesítése kezdését megelőzően az alperes az ebédlőben a meglévő fa lambéria burkolatot elbontotta és gipszkartonozott. Az alperes ezen munkák befejezését követően a helyszínen hagyta a mintegy 5 méteres belmagasság miatt használt „Krause Protec” típusú több részes, guruló alumínium állványt. A felperes a teljesítése 2015. június 8-i (hétfői) kezdésekor igénybe vette az alperes által a helyszínen hagyott gurulóállványt és glettelte az alperes által kivitelezett gipszkartont. A következő napon, 2015. június 9-én az állványról a mennyezetet festette a felperes, míg segítője ... a földön állva, illetve a létráról elérhető helyeken glettelte. A felperes a gurulóállvány használata során a festésnél azon mindvégig fent maradt és segítőjét, ... t kérte meg, hogy a gurulóállványt (a felperessel együtt) tolja tovább. Az állvány az egyik ilyen alkalommal eldőlt és a felperessel együtt a padlóra zuhant. Az esés következtében a felperes kétoldali koponyatörést, az agy diffúz sérülését, agyödémát, traumás agyvizenyőt szenvedett el, melynek következtében a munkaképessége 26 %-os mértékűre csökkent. A ... Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya Munkavédelmi és Munkaügyi Ellenőrzési Osztálya a balesetet követően eljárást indított és határozatával a mobil munkaállvány használatát felfüggesztette, mivel az nem a szerelői utasításnak megfelelően volt összeállítva. A munkahelyi baleset miatt büntetőeljárás is indult, azonban a rendőrkapitányság azt bűncselekmény hiányában megszüntette.

A felperes keresetében elsődlegesen személyiségi jogai alperes általi megsértése megállapítását - míg másodlagosan az alperes 5.000.000.-Ft sérelemdíj, 2.701.949. Ft kártérítés továbbá havi 189.989.Ft járadék megfizetésére kötelezését kérte. Kifejtett álláspontja szerint az alperes a helyszínen hagyott állványt nem megfelelően állította fel, arról a biztonsági korlátok hiányoztak, a kerek nem voltak rögzítve és az állvány falhoz történő felfüggesztésére lehetőség nem volt. A szakszerűtlenül összeszerelt állványt az alperesnek a 14/2004. (IV.19.) FMM rendelet 58. §. (2) bekezdése szerint belépést tiltó jellel kellett volna ellátnia, megközelítését elkerítéssel kellett volna megakadályoznia. A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Munkavéd.tv.) 26/A §-a szerint az alperesnek a munkavégzés hatókörében tartózkodók védelme érdekében biztonsági és egészségvédelmi jelzéseket kellett volna alkalmaznia. Az alperesnek az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Épt.) 39/A §. (1) bekezdése alapján a vállalkozási szerződés teljesítése során felelős műszaki vezetőt kellett volna alkalmaznia. Az Épt. 40. §. (2) bekezdése d.) pontja szerint a felelős műszaki vezető felel a biztonsági előírások megtartásáért is. Az alperes a felelős műszaki vezető kijelölését elmulasztotta, amely az alperesnek felróható. Ezen túl az alperesnek a 4/2002. (II.20.) SZCSM-EÜM együttes rendelet (a továbbiakban: együttes rendelet) 3. §. (2) bekezdése szerinti koordinátort kellett volna igénybe vennie. Az együttes rendelet 7. §. a.)-d.) pontjai szerint a koordinátor - más mellett - gondoskodik az eszközök és berendezések rendszeres ellenőrzéséről, összeállítja azt az dokumentációt, amelyben az építmény és az építési technológia jellemzői alapján az egészség és biztonság célszerű követelményeit rögzítik, összehangolja a megelőzés és a biztonság általános alapelveinek megvalósítását. Az alperes koordinátort nem jelölt ki, aki megtervezte, felügyelte és ellenőrizte volna az együtműködést a felperes, valamint az alperes között. Az alperes megrendelő és a felperes közötti tevékenység összehangolásáért a fővállalkozó alperes felelt, a munkavédelmi törvény (Munkavéd.tv.) 40. §. (2) bekezdése szerint. Az együttes rendelet 4. számú melléklete 6.1. pontja alapján az állványokat úgy kell tervezni, összeállítani és karbantartani, hogy azok ne dőljenek össze, vagy ne mozduljanak el. A 6.3. pont szerint az állványt az arra felhatalmazott személynek át kell vizsgálnia. A 6.13.1. pont szerint a vizsgálat pontos idejét és eredményeit írásban kell rögzíteni.

Tekintve, hogy a jogszabályok kötelező rendelkezéseket tartalmaznak egy állvány használatba vétele előtti eljárások elvégzésére vonatkozóan, a felperes okkal feltételezte, hogy a megjelölt ellenőrzéseket az alperes elvégezte. A „használatra alkalmatlan” felhívó jelzések hiánya miatt a felperes az otthagyt állványt a festési munkák elvégzéséhez felhasználhatta. A nem megfelelően összeállított állvány a felperes testi épsége, egészsége megsérülését okozta, így a felperes Ptk. 2:43. §. szerinti személyhez fűződő jogát sértette.

Az alperes *ellenkérelmében* a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy a felperes munkakezdését megelőzően az állványt szétszerelten hagyta, az állvány használatára a felperes engedélyt nem kért és nem kapott. Az állványt a felperes szabálytalanul használta, az nem tolható el, ha azon ember tartózkodik.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott *ítéletével* a keresetet elutasította. Határozata indokolásában a törvényszék elsődlegesen a felperes által elvégezni vállalt munka körülményei, a nagy belmagasság és az állvány rendelkezésre állása alapján úgy ítélte meg, hogy a felek között megállapodás jött létre az állvány felperes általi használatára. A rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésénél a felperes teljesítésénél közreműködő ... tanúvallomását fogadta el abban a kérdésben, hogy az állvány összeszerelt állapotban volt-e. Eszerint ... mindvégig határozottan állította, hogy a munkavégzés megkezdésekor az állványt összeszerelten találták. A felperes ugyanakkor nem vitatta az eljárás során, hogy az állvány használata során sisakot nem használt és azt sem, hogy amikor a továbbhaladásra szükség volt, az állványról nem jött le, hanem segítője tolt

az állvánnyal együtt. Ezért a felperes az alapvető, az állvány használatával együtt járó biztonsági szabályt sértette meg. Ezt követően a bíróság az épület gondnoka, ... és ... büntetőeljárás során tett tanúvallomása alapján megállapította, hogy a balesetre olyan módon került sor, hogy az állvány feldőlését megelőzően maga a felperes kezdte eltolni magát a faltól, egy légkondicionáló berendezést megfogva. Ennek hatására az állvány dőlni kezdett, melyet ... már nem tudott megtartani. Erre figyelemmel a baleset bekövetkezése a felperes magatartására vezethető vissza. A felperes megsértette a Ptk. 1:4. §-a általában elvárható magatartás követelményét, enélkül a baleset nem következett volna be. Így nem a keresetben részletezett összeállítás hibája, a műszaki vezető, vagy koordinátor alkalmazásának elmulasztása miatt szenvedett kárt.

Az elsőfokú ítélet megváltoztatása és a keresetének való helyt adás iránt a felperes terjesztett elő *fellebbezést*. Az ítélet hatályon kívül helyezését a felperesre vonatkozó bizonyítási teherre irányuló tájékoztatás elmaradása miatt kérte. Jogorvoslati kérelmében kifejtett álláspontja szerint a törvényszék a rendelkezésre álló bizonyítékokat helytelenül mérlegelve utasította el a keresetet. A bíróság határozatában az esetet leegyszerűsítve az okozatosság alapvető elveit sértette. Ismertette ... „okozatossági mércék és a magyar bírói gyakorlat” című cikke egyes részeit, a *conditio sine qua non* (szükségszerű) feltételek egyenértékűségének elvére, a jogszabályok védelmi funkcióját túllépő magatartás elvére és a közvetlen következményként előálló hátrányos eredmény elvére vonatkozó nézeteit. A konkrét ügyben véleménye szerint a cikkből idézett két oksági elmélet eltérő logikájáról, azok ütközéséről van szó. A felperes megítélése szerint az alperes megsértette a keresetben részletezett építésügyi- és munkavédelmi szabályokat. Így a balesethez vezető oksági folyamatból nem csupán az utolsó körülményt kell kiemelni. A bíróság okozati összefüggés vizsgálatának logikai hibája abban fedezhető fel, hogy a felperes egy szakszerűen összerakott állványt nem tudott volna felborítani. Ha az alperes az állványt megfelelően rakta volna össze, abban nem lehetett volna olyan kerék, ami a mozgás hatására kiesik és az állvány nem dőlhetett volna fel. Kizárólag a felek egyaránt felróható cselekményeinek együttthatása során állhatott elő a káresemény.

Az alperes *fellebbezési ellenkérelmében* az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Egyetértett a bíróság azon megítélésével, hogy a balesethez vezető okfolyamatban a felperesi magatartás játszott döntő szerepet, anélkül a baleset nem következett volna be. A fellebbezésben említett körülmények a felperes saját magatartásához képest nem relevánsak, az oksági láncolatban olyan távolságban vannak a káreseménytől, hogy az okfolyamatban betöltő szerepük kiüresedik. Vitatta, hogy az állvány feldőlését a kerék kiesése okozta volna, mivel az állvány kerékszerkezete egy hosszú csőhöz szerelve, alulról van becsúztatva az alaptartó csőbe. A kerék csak az állvány feldőlése után esett ki, mivel az nem volt megfelelően rögzítve. A felperes megsértette a gurulóállvány alkalmazási útmutatójának azt a részét, amely kifejezetten tiltja, hogy az állvány továbbgurításakor az állványon személy tartózkodjon. Vitatta a bíróság azon megítélését, hogy a felperes a felek közötti szóbeli megegyezés alapján használhatta a gurulóállványt. A felperesnek a teljesítéshez szükséges szerszámokat magának kellett volna biztosítania, a festés az állvány használata nélkül is elvégezhető lett volna. ... tanúvallomása elfogadása ebben a kérdésben azért helytelen, mert a büntetőeljárás során a tanútól nem volt elvárható a saját felelősségét is megalapozó vallomás tétele. Csak azért számolt be az állvány szétszedett állapotáról, mert az ellentétes nyilatkozattal magát vádolná.

A törvényszék a bizonyítékok helytálló mérlegelésével megállapított tényállás alapján helyes jogkövetkeztetésre jutva utasította el a keresetet.

Ezért a fellebbezés nem alapos.

A törvényszék logikai ellentmondástól mentesen, okszerűen és az iratellenességtől mentesen értékelte (Pp. 206. §. (1) bekezdés) a rendelkezésre álló bizonyítékokat abban a kérdésben, hogy a felek között létrejött-e megállapodás a gurulóállvány használatára és arra nézve, hogy az állvány a felperesi munkakezdekör összeállított (összeszerelt) volt-e. Az alperes ügyvezetője (...) ezen tényekre vonatkozó perbeli nyilatkozatai (elsőfokú ítélet 6. oldal) részben önmagának ellentmondóak voltak, ezért a bíróság helyesen fogadta el az állvány használata és használhatósága tekintetében ... tanú vallomását. (11. tjk.)

A felperes kárához vezető baleset a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) hatályba lépését követően következett be, ezért a kereset elbírálásánál is a Ptk. szabályait kellett alkalmazni.

A Ptk. 6:519. §-a szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól a károkozó, ha bizonyítja, hogy magatartása nem volt felróható. A Ptk. 6:142. §-a szerint aki a szerződés megszegésével a másik félnek kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a szerződésszegést ellenőrzési körén kívül eső, a szerződéskötés időpontjában előre nem látható körülmény okozta és nem volt elvárható, hogy a körülményt elkerülje, vagy a kárt elhárítsa.

Az idézett törvényhelyek alapján tehát a perben a felperes volt köteles bizonyítani, hogy az alperes jogellenes, szerződésszegő magatartásával okozati összefüggésben kára következett be. Ezen tények bizonyítása esetén az alperes kimenthette magát a kártérítési felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a felperes kárát az ellenőrzési körén kívül eső, a szerződéskötés időpontjában előre nem látható körülmény okozta és az sem volt elvárható, hogy ezt a körülményt elkerülje, vagy a kárt elhárítsa.

A fellebbezésben foglaltakkal szemben a törvényszék nem tévedett, amikor úgy ítélte meg, hogy a felperes kára nem az alperes magatartásával okozati összefüggésben keletkezett. A fellebbezésben kiemelt, a jogirodalomban (...: Okozatosság, oksági mércék és a magyar bírói gyakorlat - Jogtudományi Közlöny 2011. júniusi szám 309-320. oldal) részletezett feltételek egyenértékűségének és a jogszabályok védelmi funkcióját túllépő magatartás elvének a konkrét esetben jelentősége nem volt. Az ítéletábra egyetértett a fellebbezési ellenkérelemben foglaltakkal abban, hogy a konkrét esetben az okozatossági elméletek közül az adekvát kauzalitás elvét kellett szem előtt tartani. Így az adott eredmény, a felperes kára bekövetkezéséhez vezető okok közül a releváns, azon meghatározó oknak van jelentősége, amely nélkül a felperes kára nem következett volna be. „Releváns pedig az az ok, amely az események rendszerinti lefolyása mellett - az általános élettapasztalat szerint - alkalmas az eredmény létrehozására.” (Petrik Ferenc: Kártérítési jog - Hvg-Orac Kft. 2002. 64. oldal) Ez az ok pedig nem a keresetben részletezett ágazati jogszabályok esetleges megszegéséből - a belépést tiltó jel, az elkerítés, a felelős műszaki vezető és koordinátor alkalmazása hiányából - fakad, hanem a felperes önhibájából.

A törvényszék által is kiemelt, általában elvárható magatartás mércéjét (Ptk. 1:4. §.) sértette, hogy a felperes védőfelszerelés nélkül és rendeltetésellenesen (a helyváltoztatás közben az állványon maradva és magát a faltól eltolva) használta az állványt.

A felperes perbeli álláspontjával szemben a mozgó, mozgatható állvány festés közbeni falhoz rögzítése az állványt az alapvető, lényegi funkciójától fosztotta volna meg. Amennyiben azonban a felperes az állvány rögzítésére tartott volna igényt, arról saját magának kellett volna gondoskodnia. Az állványon a korlát felszerelésének hiánya nem állt okozati kapcsolatban az állvány felperesi károsodáshoz vezető eldőlésével. Az állvány ugyanis - a felperes faltól eltoló mozdulata miatt - a

korlát felszerelése mellett is eldőlt volna és a korlát nem óvhatta volna meg a felperest a károsodástól. Ezért az állvány rögzítésének hiánya, a korlát felszerelésének elmaradása részoki szereppel sem bírt a baleset bekövetkezésében.

A felperes tehát a perben nem bizonyította, hogy a kára az alperes magatartásával okozati összefüggésben következett volna be. Nem hagyható azonban az sem figyelmen kívül, hogy az alperes az állvány használatára létrejött megállapodáskor nem látta és nem is láthatta előre a felperes kárának bekövetkezését, mivel nem számíthatott az állvány rendeltetésellenes felperesi használatára. (Ptk. 6:521. §.) Így az előre láthatóság hiánya miatt sem állapítható meg okozati összefüggés az alperesi magatartás és a felperes kárához vezető baleset között.

Ezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §. (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés eredményre nem vezetett, ezért a felperes viselni köteles a másodfokú eljárásban felmerült saját, valamint alperesi perköltséget. Ez utóbbi - ügyvédi munkadíjból álló - perköltséget az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §. (2), (5)-(6) bekezdései alapján az ÁFA-val növelt 19.050,-Ft-ban állapította meg.

A felperes az illetékmentességre kiterjedő személyes költségmentességben részesült (4/I. szám alatti végzés), ezért a fellebbezésén le nem rótt illetéket a Magyar Állam viseli (6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §.).

Győr, 2017. november 15.

Dr. Zámbo Tamás sk.
a tanács elnöke

. Ferenczy Tamás sk.. Mészáros Zsolt sk.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó: